

Konszenzusok és viták a gyorsforgalmi utak engedélyezési eljárásaiban

Balatonföldvár, 2006. május 23-24.

Előadó: Bíró József

Központi Közlekedési Felügyelet
általános igazgatóhelyettes

- Miért éppen konszenzusok és viták?

*Mottó: Azokból a kövekből, amit az élet gördít elénk,
kis ügyességgel lépcsőt építhetünk*

- Milyen a konszenzusok és viták aránya?

A valóságában és a médiákban

- Milyen érdekek generálják a vitákat?

- gazdasági-, szakmai érdek;
- települési-, önkormányzati érdek;
- környezet-, természetvédelmi érdek.

Gazdasági – szakmai érdekek

Szakmai belső vitáink

- M0 beton pályaszerkezet, szigetelés nélküli beton pályaszerkezetű hidak;
- M3; M35 pernye beépítése a töltésbe;
- M6 kohósalak beépítés a töltésbe;
- M7 Balatonkeresztúr – Nagykanizsa szakasz „olcsítási” áttekintéssel egybekötött közbeszerzési pályázata, várható eltérési engedélyezése;
- Közúti visszatartó rendszerekkel kapcsolatos előírások tervezési, gyakorlati alkalmazási problematikája (FŐMTERV Munkabizottság)
- „Olcsítás”: Miniszter úr 2005. decemberi tervezési előírás alóli általános felmentése (szakbizottsági javaslatok alapján);
- Gyorsforgalmi utak külföldi tervezési, építési tapasztalatainak összegyűjtése, hasznosítása, az útügyi műszaki előírások szükséges módosítása.

Döntési szintek, döntési folyamatok

IV. felvonás:

- a gyorsforgalmi utak építési engedélyezési eljárása,
- a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény, a gyorsforgalmi úti törvény, a Ket, és a 15/2000. Miniszteri rendelet alapján.

III. felvonás:

környezetvédelmi engedélyezési eljárások, nyomvonal-kijelölés miniszteri rendelettel.

II. felvonás:

Terület- és település fejlesztés, rendezés a terület-fejlesztési és az épített környezet alakításáról szóló törvény alapján.

I. felvonás:

- Nemzetközi egyezmények, államközi szerződések, pl.: 2004. évi XXX. tv. az Európai Unióhoz történő csatlakozásról szóló szerződés kihirdetéséről.
- Az országos területrendezési tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény.
- A Magyar Köztársaság gyorsforgalmi közúthálózatának közérdekűségéről és fejlesztéséről szóló 2003. évi CXXVIII. tv.

Konszenzusok és konfliktuspontok

az engedélyezési eljárásokban

- Az engedélyezési eljárásoknak („IV. felvonás”) nem lehet feladata az „I., II., III. felvonás” vitáinak újrakezdése, eldöntése. Minden szinten meg kell teremteni a konszenzust, de az alacsonyabb szinteken ahhoz minden szereplőnek tartania kellene magát.
- Az engedélyezési eljárás célja:
  - A tervek műszaki, biztonsági, szakmai ellenőrzése,
  - 20-25 szakhatóság nyilatkozatának,
  - 40-50 közműkezelő, közút, vasút üzemeltető szakmai álláspontjának,
  - 6-800 esetenként 1000-1200 érintett ingatlan tulajdonos,
  - 10-15 települési önkormányzat érdekeink szintetizálása.

Pólusok

- Társadalmi (nemzetgazdasági, szakmai) érdek
- Helyi (lakossági, önkormányzati) érdek
- Országos és /vagy helyi környezetvédelmi érdek

A TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZATOK RÉSZVÉTELE AZ ENGEDÉLYEZÉSI ELJÁRÁSOKBAN

TESTÜLET

Jogalkotó rendezési tervek jóváhagyója

Népképviselői szerv

Meglévő helyi közutak kezelője

Kiépülő új helyi közutak kezelője

Egyéb nyomvonalas létesítmény kezelője

Egyéb önkormányzati ingatlan tulajdonos

JEGYZŐ

Építészeti szakhatósági hozzájárulás

Kiemelt ügyekben közigazgatási hivatal

VITÁK

- települést érintő nyomvonal, csomópontok, elkerülő út igények;
- az önkormányzati rendeletekbe „rejtett” a jogszabályokat és a környezetvédelmi hatósági előírásokat meghaladó mértékű zajvédelmi és véderdő igények;
- organizációs, anyagszállítási és helyi közút helyreállítási igények;
- meglévő utakat kiváltó különbszintű műtárggyal kapcsolatos fenntartási problémák;
- keletkező új utak önkormányzati kezelésbe vételével kapcsolatos ellenérdekeltség;
- jegyzői építészeti és testületi tulajdonosi igények szakszerűtlen vagy tudatos keverése.

KOCKÁZATOK, JAVASLATOK AZ ÖNKORMÁNYZATI ÉRDEKEK INTEGRÁLÁSÁRA

Kockázatok:

- nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházásokról szóló 2006. évi LIII. törvény és az építési törvényt módosító 2006. évi L. törvény hatása, a közérdekűségi (közhasznúsági) törvény mítosza.
- az önkormányzatoknál a szakmai hozzáértési hiányok konzerválása.

Javaslatok:

- „A mindent elsőprő közérdek hatalmi pozíciója” helyett az önkormányzati érdek-képviselőkkel szakmai-, társadalmi konszenzus létrehozása (pl.: csomópontok száma, szállítási útvonalak kijelölése, megerősítése, védérdők jogos mértéke, új helyi közutak fenntartásának finanszírozása, kérdéseinek szakmai alapokon történő szabályozása).
- Közlekedésfejlesztési tervtanács létrehozása.
- A magyar útiügyi szakmai tudás és kultúra részét képző állami közútkezelő kht dolgozói szélnek eresztése helyett a kis térségi útiügyi társulások tudatos támogatásával a 135 ezer km helyi közút kezelési fejlesztési szakmai bázisának megteremtése!!!

Környezetvédelmi társadalmi szervezetek megillető véleményezési közreműködési jogosítványok főbb jogszabályi háttere

- A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény
- A környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló Aarhusban, 1998. június 25-én elfogadott egyezmény kihirdetéséről szóló 2001. évi LXXXI. törvény
- A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény
- Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény
- A környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII.25.) Korm. rendelet
- Egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I.11.) Korm. rendelet
- A nyilvánosság környezeti információkhoz való hozzáféréseinek rendjéről szóló 311/2005. (XII.25.) Korm. rendelet
- Soroljam még???

RÖVID KÖRNYEZETVÉDELMI, ÚTÜGYI IGAZGATÁSI TÖRTÉNELEM

- 1995. (V.30.) Környezetvédelmi törvény: a bejegyzett környezetvédelmi szervezetek ügyfelek a hatásterületüket érintő környezetvédelmi eljárásokban.
- 1995-2003.: eltérő államigazgatási, bírósági, Legfelsőbb Bírósági joggyakorlat.
- 2004. I. 20.: 1/2004. KJE számú LB jogegységi határozat. A környezetvédelmi civil szervezetek ügyfelek azokban az eljárásokban, ahol a környezetvédelmi hatóság eljáró vagy szakhatóságként vesz részt.
- 2004. VII. 24.: 99/2004. GKM rendelet: 5/A. §: a környezetvédelmi hatóság nem szakhatóságként működik közre, szakvéleményt adhat.
- 2006. V. 5.: 13/2006. (V.5.) LB határozat: az 5/A. §-t alkotmány sértés miatt megsemmisítette.
Hatásai: - Azonnali intézkedések M6 forgalomba helyezése, M31 engedélyezése ügyében.
- Rövidtávú intézkedések további folyamatban lévő ügyekben.

Meddig hiszi még az útügyi szakma, hogy az idő kereke környezetvédelmi ügyekben visszaforgatható?

A környezet- és természetvédelmi civil szférát nem legyőzni kell, hanem:

- az értékes mindnyájunk javát szolgáló valós, reális felvetéseiket, javaslataikat elfogadni és hasznosítani;
- az információhiányból, illetve természetes szakmai hozzá nem értésből fakadó felvetéseire közérthető szakmai érvekkel választ adni tájékoztatni, meggyőzni;
- az önös érdekű, megélhetési, demagóg felvetések számára (hátha rosszul ítéltük meg) az európai és a magyar jogrenddel szigorú összhangban, olyan jogi környezetet kialakítani, amely kellően rövid, elfogulatlan, kiszámítható közigazgatási és bírósági jogorvoslati lehetőséget biztosít.

A kulcsszó: PARTNERSÉG

Helyi (lakossági, önkormányzati) érdek

		veszít	nyer
Társadalmi (nemzetgazdasági) érdek	veszít	1	2
	nyer	3	4

- Például:
1. beruházás indokolatlan elhúzódnása
  2. indokolatlan nem -, vagy nem szorosan kapcsolódó többlet beruházások kikövetelése
  3. szükséges beruházások elhagyása
  4. a beruházás összehangolt, kölcsönös előnyökön nyugvó megvalósítása

PARTNERSÉG II.

		Környezetvédelmi érdek	
		veszít	nyer
Társadalmi, üzleti, helyi érdek	veszít	1	2
	nyer	3	4

- Például:
1. beruházás indokolatlan elhúzódása
  2. túlzott, indokolatlan környezetvédelmi létesítmények megvalósítása
  3. kompetenciát meghaladó civil tevékenység
  4. tudományos és szakmai alapokon nyugvó szükséges és elégséges környezetbarát létesítmények megvalósítása, üzemeltetése

Kockázatok és lehetőségek 2007 – 2013.

Kockázatok:

- EU támogatások elvesztése vagy nem maximalizált lehívása
- túlszabályozás
- alulfizetett, kontraszelektált, agyonhajszolt közigazgatás kialakulása
- beruházások indokolatlan többletköltsége
- kölcsönös bizalmatlanság kialakulása, fennmaradása, gumicsontok rágicsálása

Lehetőségek:

- tapasztalatok tudományos levonása, monitoringozás kiértékelése, elfogulatlan, reális kutatások, tanulmányok készítése és gyakorlati hasznosítása
- indokolatlan rémhírek, megalapozatlan félelmek eloszlátása, korrekt széleskörű tájékoztatás
- XXI. századi környezettudatosság közös formálása
- az elkészült létesítmények büszke, jókedvű használatba vétele.

JÁTSSZUNK NYERÉSRE!

Köszönöm figyelmüket!